

■ L'ABADIA DE MONTSERRAT PUBLICA L'ESTUDI SOBRE LA VALL D'OLZINELLES

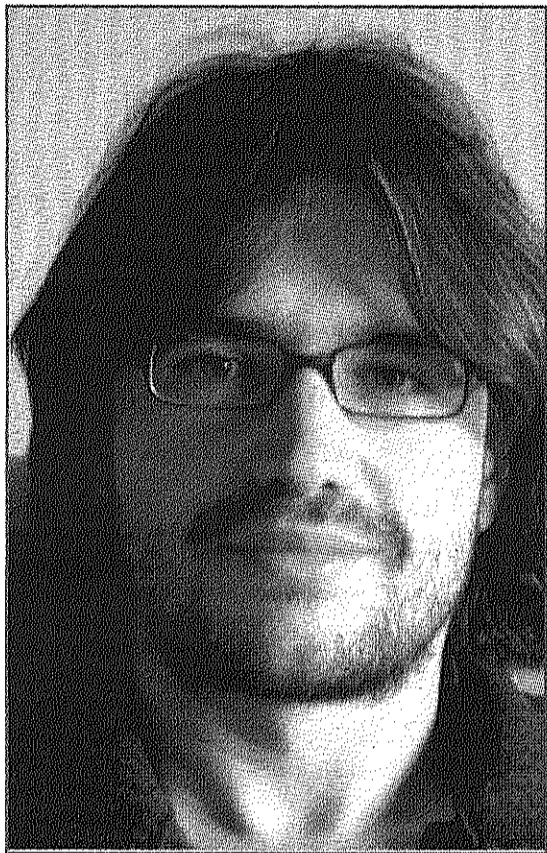
Otero i Boada presenten a Barcelona l'obra 'El patrimoni socioecològic de la pagesia'

REDACCIÓ
Sant Celoni

Dijous 3 de maig a les 7 de la tarda, Iago Otero, investigador de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) de la Universitat Autònoma de Barcelona i Martí Boada, director d'aquest ens, presenten a la llibreria Abadia de Barcelona, situada al carrer Ausiàs Marc, el llibre 'El patrimoni socioecològic de la pagesia. L'exemple d'Olzinelles, al massís del Montnegre (Serralada Litoral)'. Amb aquesta obra, editada per Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Otero i Boada van rebre el XXIII Premi de Cultura Popular Valeri Serra i Boldú.

El treball investiga la connexió entre la desaparició de la pagesia d'Olzinelles, al Montnegre, i la pèrdua de la diversitat biològica que depenia de les feines dels camps, els boscos i el bestiar. Després d'una breu narració dels processos clau de la història d'Olzinelles l'obra analitza les pràctiques de gestió dels recursos locals i la relació peculiar que la comunitat pagesa establí amb el seu entorn.

En aquest sentit, es defineix un concepte de patrimoni com un conjunt d'interaccions, entre persones i entre aquestes i el seu medi, així com pràctiques de gestió dels recursos

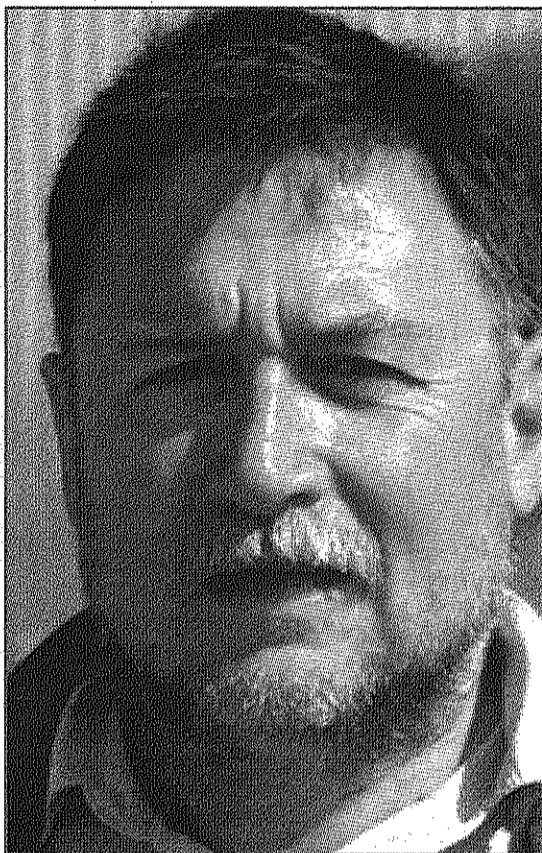
Iago Otero (AdBM)

que, situades en un context geogràfic i històric concret, configuraven paisatges diversos, autònoms i resistents a perturbacions.

Així, a través de l'exemple d'Olzinelles, el treball mostra com la recerca sobre les cultures populars locals pot ajudar

a donar respostes a les preocupacions científiques per la pèrdua planetària de diversitat biocultural.

Ramon Miró, membre del jurat del Premi de Cultura Popular Valeri Serra i Boldú va destacar, durant el lliurament, que "el llibre és un estudi força ri-

Martí Boada (AdBM)

gorós i tècnic, gairebé un informe" que, alhora, "travessa una línia de poesia i humanitat que beu en les idees que sobre la pagesia i sobre el paisatge té el poeta i pintor Perejaume, amic dels dos [autors] i habitant de la vall estudiada".

Saurí guanya el Jaume Camp d'Òmnium amb un estudi de la llengua

Sant Celoni. El celoní Enric Saurí, Jordi Solà, Montserrat Tresserra i Marta Rovira van rebre dimecres el premi Jaume Camp d'Òmnium Cultural pel treball conjunt 'Camins cap a la llengua. Models d'incorporació a l'ús del català de les persones d'origen castellanoparlant'. Una obra que el jurat va considerar la millor de les presentades en l'àmbit de la investigació sobre sociolingüística, ja sigui des d'una perspectiva sincrònica o històrica, teòrica o aplicada, demolingüística o etnogràfica, referida a qualsevol àmbit geogràfic dels Països Catalans.

Cada any, Òmnium Cultural del Vallès Oriental organitza un lliurament de premis literaris, un dels quals, el de sociolingüística, està patrocinat per la família Jaume Camp de Granollers i té una dotació econòmica de 6.000 euros. La importància que es dona a aquest premi, tant a nivell econòmic com de qualitat dels treballs que hi opten, fa que aquest reconeixement es lliuri a l'Institut d'Estudis Catalans. L'acte de lliurament es va fer dimecres, en el marc de la concessió dels diplomes als guardonats dels LXXXI Premis Sant Jordi.

Saurí és sociòleg, membre del Grup d'Estudi de les Identitats, i desenvolupa la seva activitat investigadora en camps de sociologia de l'educació, la cultura, la joventut i les identitats on fa diferents recerques sobre la llengua. REDACCIÓ.

TRIBUNA OBERTA

ESTEVE RODOREDA i FIOL, Òmnium Cultural del Baix Montseny

Bernat Martorell i la documentació notarial (II)

Poc se'n sap a dia d'avui de la vida de Bernat Martorell. Són les anotacions notariales les que ens permeten configurar l'entorn de la seva època i vestir-ne la seva figura. Aquest documents notariales formen part d'un gruix que fa que Catalunya disposi d'un dels Arxius de l'Edat Mitjana més importants d'Europa.

Bernat Martorell era fill de Pere Martorell i Valença, n'era el fill segon i els seus germans, dos, es digueren Miquel i Eulàlia. El pare era carnisser a St. Celoni, ofici que en la nostra vila venia regulat per unes Ordinacions des de l'any 1370; aquestes Ordinacions eren de les més completes que es coneixien a la seva època. Les promulgaren els Hospitalers, Senyors de St. Celoni, que, com a tals, posseïen la titularitat, entre altres, de les activitats dels oficis de la vila. No hem d'oblidar que som a l'època feudal i les Ordinacions foren redactades amb una inequívoca finalitat fiscal que coexistia a la vegada amb una preocupació pel bon fer derivat de l'exercici de cadascun dels oficis com forners, ferrers, hostalers...

De ben segur que Bernat Martorell no aprengué l'ofici de pintor de retaules a St. Celoni, la vila era una plaça mercat a un dia de Barcelona i a un dia de Girona; aquesta condició feia que St. Celoni disposés de quatre hostals, dels quals el d'en Castelló era el més acreditat. La documentació notarial del segle XV ens diu que la vila disposava de cinc sastres, tres basters, dos drapers, dos ferrers, dos anapers, un sabater, - al segle XIV, n'hi havia sis! -, tres mercaders, quatre sastres, un llicenciat en decrets, un cirurgià, un mestre de cases, dos teixidors, un fosser, un semoler... Tot i així, la vila devia quedar petita per més d'un, per exemple, el notari públic de St. Celoni Guillem Bonmacip, ens diu que un tal Bonnat Major, veí de la vila, vivia a València. També marxà de St. Celoni Bernat Martorell que va decidir instal·lar-se a Barcelona, on va conèixer el pintor Borrassà, segurament va treballar d'aprenent en el taller d'en Borrassà; quan aquest va morir, l'any 1425, Martorell ja tenia el seu taller en el carrer Regomir; havia sobrepassat, doncs, el nivell d'oficial per esdevenir mestre, el *Mestre del St.*

Jordi com fou conegut durant molts anys. Les divisions d'aprenent, oficial i mestre obeïen a les capacitats artístiques de les persones que treballaven en el taller i condicionava la seva participació en les obres importants. Bernat Martorell va Bernat Martorell, celoní universal disposar d'un esclau tàrtar que va adquirir per 66 lliures - era d'esperar que li fossin encarregades feines poc especialitzades-. Borrassà també va disposar d'un esclau en el seu taller. Cal dir que Barcelona era punt de recepció d'esclaus provinents de la Mediterrània Oriental.

Bernat Martorell es casà dues vegades; amb la primera dona, Gabriela, tingué tres fills: Joana, Gaspar i Eulàlia. Joana es casar amb Gili, actuant com a testimoni dels seus capítols matrimonials un il·luminador de manuscrits, Montserrat Rauric. La d'il·luminador de manuscrits fou una activitat que també conreà Bernat Martorell, deixant-ne empremta en la primera pàgina dels *Usatges de Barcelona*.

Quan es va morir Gabriela, als volts

del 1428, Martorell es casà amb Bartomeua Falgueras, amb la que va tenir Rafaela, Margaridona, Miqueleta, Joan i Bernat, fill que és anomenat hereu universal d'en Martorell en el testament fet 10 dies abans de la seva mort, el 23 de desembre de 1452. Bernat Martorell, fill, va continuar amb l'ofici del seu pare, al taller, i va atendre els encàrrecs pendents ajudat pel pintors Miquel Nadal i Pere Garcia, de Benabarre.

Es té notícia que un nét de Bernat Martorell fou un miniaturista entre 1488 i 1498, quan ja el Gòtic havia assolit la seva etapa artística i el Renaixement bressolava a la cantonada. Bernat Martorell havia destacat en la penúltima etapa, darrera d'ell vingué Jaume Huguet, que ens deixà una obra en l'església de St. Martí de Pertegàs *El retaule de Pertegàs* amb: Santa Anna, Sant Bartolomeu i Santa Magdalena, avui dia al MNAC. A causa de la guerra civil existent entre Joan II i la Generalitat, Jaume Huguet dilatà l'entrega de les obres a St. Celoni durant 14 anys.